

This text is not in its final form yet and might undergo some revision. It has been checked thoroughly, but we do appreciate feedback. This text can be used at church, at home, at schools or in non-commercial publications. The translation was done especially for people who speak the Transylvanian Central

dialect of Romani.

Please let us know if you are interested in having a printed book (roma_info@wycliffe.org). This work is released under the **Creative Commons, attribution, non-commercial no-derivatives 3.0 license**. You may copy and redistribute this work unmodified, in any medium or format, with appropriate attribution, under the same licence.

You may copy the text in its entirety or portions of it, providing the portions selected are not taken out of context.

You may not use this work for commercial purposes.

If you modify the text, you may not distribute it in any form or context.

Această lucrare nu este încă în forma ei finală, și este posibil ca să fie revizuită sau corectată în viitor. A fost verificată cu atenție, dar am fi recunoscători dacă ne-ați aduce la cunoștință orice greșală. Textul poate fi folosit în biserică, acasă, în școli sau în publicații necomerciale. Această traducere a fost pregătită pentru vorbitorii de limba romani (carpatică din România).

Vă rugăm să ne contactați la roma_info@wycliffe.org dacă v-ar fi de folos o carte tipărită. Această lucrare vă este pusă la dispoziție sub **Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-FărăModificări 3.0**. Puteți să copiați și redistribuiți această lucrare doar nemodificat, în orice mediu sau format, cu atribuție potrivită, sub aceeași licență. Puteți copia textul în întregime sau în parte, dacă porțiunile selectate nu schimbă sensul originalului.

Nu puteți folosi această operă în scopuri comerciale.

Dacă reajustați, transformați sau construiți pe baza lucrării, nu veți putea distribui lucrarea modificată, în nici un mod sau context.

Iekh Mózeș

O Dragon Del kerdeas andra o Abram ieg baro nepos

(11:27-25:11)

Le Abramskro ciolados

11 ²⁷⁻²⁹ Kado hin o törtenetos pa le Tareskro ciolados. Le Tares has les trin ciave: O Abram, o Nahor the o Haran. Le Haranos has les trin ciave: o Lot, i Milka the i Yiska. O Haran muias angla peskro dad o Tare, ka kodo them peskre cioladoskro, an le kaldeengro foros Ur. O Nahor liea la Milka rromneake, le Haranoskra cia. O Abram liea peske rromnea la Saroiiva. * ³⁰ The i Saraii na giangheas te kerel ține ciaven, the na has la ține ciave. ³¹ O Tare

hhuneas peskre cias le Abramos, leskra rromnea la Saroiiva, the le Lotos, peskre unokavos, le Haranoskre cias[†], the ghieas lența andra le kaldeengro foros Ur te gian an them[‡] Kanaan, de kana othe risle an foros Haran, othe beșle. ³² Kana has les dui șâl the panci borș, o Tare muias an Haran.

O DRAGON DEL dumazinel le Abramoha

12 O DRAGON DEL ode phendeas le Abramoske: — Gia ari andra tro them,[¶] andra tro ciolados, andra tre dadeskro kher, the gia an kodo them savo sikavoho les tuke. ² The keroho andra tute ieg baro nepos, the aldinoho tut, keroho baro tro nav, the avehe ieg aldibo. ³ Aldinoho kolen kon aldine-na tut, the kolen kon atkozina tut, atkozinoho len. Pordal tute avena aldime o saste nepi pe phu.

* **11.27-29** Sar hin irimen an hebraiika, te kide șei avel tele risardo: „O Tare kerdeas le Abramos, le Nahoros the le Haranos. The o Haran kerdeas le Lotos. O Haran muias angla peskro dad o Tare, ka kodo them peskre cioladoskro, an le kaldeengro foros Ur. O Abram the o Nahor lile penghe rromnean. Le Abramskri rromni bicieas Saraii, the le Nahorskri rromni bicieas Milka. Voi has i cei le Haranoskri, kon has la Milkakro the la Yiskakro dad.”

† **11.31** Sar hin irimen an hebraiika, te kide șei avel tele risardo: „O Tare hhuneas peskre cias le Abramos, the le Lotos (peskre unokavos, le Haranoskre cias) the peskra bora la Saraii (leskre ciaveskra, le Abramoskra rromnea).”

‡ **11.31** Them = orsagos ¶ **12.1** O them = orsagos

O Abram kerdeas sar phendea leske o DRAGON DEL

⁴ O Abram ghiea peske sar phendea leske o DRAGON DEL, the te o Lot ghiea lehe. Kana ari ghieas peske andra Haran, le Abrams has les eftavardeş the panci borş. ⁵ Lieas la Saroiiva, peskra rromnea, the peskre phraleskre cias, le Lotos, the lengro sasto barvaiibo so rosarde penghe, the kole manuşen saven ũinde len an Haran. The ghile penghe an them Kanaan, the othe risle an them Kanaan.

⁶ O Abram pordal ghieas po them gii ko foros Şikem, ka le Moreskro baro cerefavos. The okor an them o kanaanii manuşa beşlehe. ⁷ O DRAGON DEL sikadeas pes le Abramske the ode phendeas:

— Kado them doho les kolenghe save avena tutar.

O Abram kerdeas ieg altaris* le DRAGONE DELeske, savo sikadeas pes leske. ⁸ The othar mai okorde ghieas karig o pleii paşo foros Betel, the kode iekhetane aciadeas peskri şatra maşko foros Betel pe ciacii the o foros Aii pe zervon. Othe kerdeas ieg altaris le DRAGONE DELeske, the akhardeas le DRAGONE DELes pe leskro nav. ⁹ The kodothar o Abram mai okorde ghieas, karig i pusta, Neghevos.

O Abram ghieas an them Ediiptomos

¹⁰ Bokh has an them, the o Abram ghieas an them Ediiptomos kai te beşen kode ieg reme, vaş ode ke bari has i bokh an them. ¹¹ The kana paşel has ko Ediiptomos, ode phendeas peskra rromneake, la Saroiivake:

— Dikh akai! Me gianav ke tu zores şukar han.

¹² Kana dikhena tut o ediiptomii, ode phenena ke murri rromni han, the man mudarena man, the tut mikena tut te gives. ¹³ Mangav tut, phen ode ke murrri pheni han! Vaş tuke te phiraven pen şukar manţa, the me te aciav an eletos.

¹⁴ The kana andre risea o Abram an Ediiptomos, okor o ediiptomii dikhle ke i giuui zores şukar hinii.

¹⁵ Kana dikhle la le faraunoskre bare manuşa,† laşarde la leske. The lighinde la an le faraunoskro kher.

¹⁶ The le Abramske mişto ghieas vaş lake. Hhuneas bakren, buznean,‡ gurunean, samaronen, sogalovenen, sogalovisen the pupoşteven.

¹⁷ De o DRAGON DEL mardea le faraunos the leskro kher bare nasvaiimaha vaş i Saraii, le Abramskri rromni. ¹⁸ The o faraunos akhardeas le Abrams the ode phendeas:

— So kerdean manţa? Sostar na phendean manghe ke tri rromni hinii? ¹⁹ Sostar phendean ke tri pheni hinii? The me lieom la rromneake. Akana, kade hin tri rromni, le la the gia tuke kadathar!

²⁰ The o faraunos phendeas peskre manuşenghe te naşaven len ari, te leskra rromnea, the semindenos so has les.

O Lot othe mikea le Abrams, ke zores but has lengro barvaiibo

13 O Abram opre ghieas katho Ediiptomos ko Neghevos, vo, leskri rromni the semindenos so has les, the lehe o Lot. ² O Abram zores barvalo haslo, has les alloti, ezüşti the somnakai. ³ Katho Neghevos ghieas ko foros Betel. An peskro drom mai acieas thaneste, the erkezindeas ko Betel, ko than kai has anglal ode leskri şatra, maşko Betel the o Aii. ⁴ Pe kodo than kai has o altaris savo kerdea les anglal ode, othe akhardeas le DRAGONE DELeskro nav.

⁵ O Lot phirelas le Abramoha an iekhate. The te les has les bakre, buznea, gurunea the şatres. ⁶ Kiţi but alloti has len, ke na giangle te beşen an ieg, ke na dukhunea i ciar. ⁷ The vaşode le Abramskre bacii¶ the le Lotoskre bacii dine pen maşka pende. The okor an them o kanaanii the o perizi manuşa beşlehe.

⁸ O Abram ode phendeas le Lotoske:

— Mangav tut te na avel deiibo maşka amende, ince maşka amare bacii, ke amen ieg ciolados ham.

⁹ Nanii angla amende o sasto them? Mai mişto dake mikas amen. Dake tu giehe pe zervon, me gioho pe ciacii, dake tu giehe pe ciacii, me gioho pe zervon.

¹⁰ O Lot körbe dikheas, the dikheas le Iordanoskri sastii mal, ke hasii ũindeardii the zores şukar. Gii ko foros ũoar kisi hasii sar le DRAGONE DELeskri bar the sar o them le Ediiptomoskro. Kade anglal ode has kai o DRAGON DEL phabardea la Sodoma the la Gomora.‡

¹¹ The okor o Lot liea peske le Iordanoskri sastii mal the ghieas peske karig uştiel o kham. Kide mikle pen ieg o kolavrestar. ¹² The o Abram andro them Kanaan beşeas, the o Lot maşka la Malakre fori paşel

***12.7** Ko altaris imadkozinde. Andra barra haslo the pe leste phabarde iekhe allotos vaş o Del.

†**12.15** O faraunos has o kraiiis an Ediiptomos. ‡**12.16** Buzni = kecike = ũopră ¶**13.7** Bacios = ciobanos

§**13.10** Sar hin irimen an hebraiika, te kide ũei avel tele risardo: „O Lot körbe dikheas, the dikheas le Iordanoskri sastii mal, ke hasii ũindeardii gii ko foros ũoar (anglal ode kai o DRAGON DEL te phabarel la Sodoma the la Gomora). Hasii sar le DRAGONE DELeskri bar, sar o them le Ediiptomoskro.”

ka Sodoma an peskri şatra. ¹³The o manuşa andra Sodoma giungale the zores bûnöse hasle anglo DRAGON DEL.

¹⁴Pala soste ghieas peske o Lot, o DRAGON DEL ode phendeas le Abramoske:

— Dikh körbe, dikh kathar kodo than kai han: dikh pe ciacii the pe zervon, dikh angle the pale! ¹⁵Ke i sastii phu savi dikhes, tuke doho la the kolenghe save avena andra tute, te avel lengri sekkon reme. ¹⁶The keroho ke save avena andra tute, but gine avena, sar la phuvakro uciar. Ke dake varekon gianela te ighinel la phuvakro uciar, okor te len gianela te ighinel len. ¹⁷Uştie, phir opre kado sasto them* an lundiiimaste the an buhhleste, ke tuke doho les!

¹⁸O Abram bontindeas peskri şatra the ghiea te beşel paşa le Mamreskre cerefavi, save hin an foros Hebron. The othe kerdeas iekh altaris le DRAGONE DELESke.

O Abram vazdel le Lotos

14¹⁻²An Kanaan has pangii fori: Sodoma, Gomora, Adma, Ţeboim the Bela. Kalengre kraii has: le Sodomakri kraii has o Bera, le Gomorakri kraii has o Birşa, la Admakro kraii has o Şinab, the le Ţeboiimoskro kraii has o Şemeber. The kale pangii kraiiengro kraii has o mai baro kraii, o Kedorlaomer. The kales has les trin borati, trin kraii: o Amrafel, o Areok the o Tidal. O Kedorlaomer, kado has o kraii an Elam, o Amrafel an Şineear, o Areok an Elasar the o Tidal an Goiim. Kala na an Kanaan hasle. The avile kala ştar kraii te tamodinen le pange kraionen andra Kanaan. ³The o pangii kraii andra Kanaan an iekhate hhenieiiile pe mal le Siddimoskro (kado hin o Londo tengeros†). ⁴Vaş ode tamodinde len kola ştar kraii, kai o Kedorlaomer deşudui borş kraii has pa kala pangii fori an Kanaan, the an deşutrito borş kala kraii na mai kamle te mai avel lengro kraii.

⁵The an deşuštarto borş o Kedorlaomer the kokolavera trin kraii ghilehe lende kai te foglolinen len. Tele marde le refaen an Aşterot-Karnaim, le zuzien an Ham, le emien an Şave-Kireatoim ⁶the le

horien pe lengre pleii ko Seir gii ko El-Paran, savo hin paşo ciucio than. ⁷The pale riseile the avile an En-Mişpat, savo hin o Kadeş, the foglolinde le amalekiengri sastii mal, the te le emorien save beşle an Hhaţaşon-Tamar.

⁸The okor o pangii kraii an iekhate hhenieiiile an le Siddimoskri mal te maren pen lenţa‡, ⁹o pangii kraii angla o ştar kraii.¶ The o Kedorlaomer mardeas kole pange kraionen. ¹⁰The an mal Siddim has but hhuva pherde rişinea§. The la Sodomakro the la Gomorakro kraii naşle the andre pele an kola, the kokolavera naşle penghe karig o pleii. ¹¹O Kedorlaomer the o kraii save lehe has, andre ghile an Sodoma the an Gomora the lighinde mindenos, o hhabo the sekkon barvaiibo. ¹²Lighinde te le Lotos, le Abramoskro phraleskre ciaves, the leskro barvaiibo, ke te vo an Sodoma beşeas. The ghile penghe.

¹³Aviea ieg kon skapundeas the phendeas pa maribo le Abramoske le heberoske, savo paşa le emoriskre Mamreskre cerefavi beşelas. Anglal ode o Mamre the leskre phrala, o Eşkol the o Aner, the o Abram, ŷolahharde ke vazdena iekh avres. ¹⁴Kana haiardeas o Abram ke leskro phral hhuno haslo, hhaneardeas peskre zorale manuşen, save ka leskro kher kerdiile, trin şăl the deşohhto, the ghile gii ko Dan palo ştar kraii. ¹⁵Pe retii ostindea peskre manuşen, mardeas peskre ruşalde the naşadeas len gii ko Hoba, savo pordal o Damaskus hino. ¹⁶The pale andeas sekkon barvaiibo, the peskre phrales le Lotos, leskro sasto barvaiibo, the te le giuian the te le saste manuşen.

O Melkişedek aldinel le Abramos, the o Abram del les o deşto risos

¹⁷Kana o Abram pale aviea katho maribo le Kedorlaomeroha the kole trine kraienta save lehe hasle, ari ghiea angla leste la Sodomakro kraii an mal Şave, savi hin le Kraieskri Mal.

¹⁸O Melkişedek, le Şalemoskro kraii, andeas mangro the mol. Vo has le Mai Bare Deleskro reşei. ¹⁹Aldindeas le Abramos the ode phendeas:

— Te avel aldimen o Abram katho Mai Baro Del, savo kerdeas o menneos the i phu! ²⁰Laşardo te avel

***13.17** Them = orsagos †**14.3** Tengeros = baro paniin

‡**14.8** Sar hin irimen an hebraiika, te kide şei avel tele risardo: „La Sodomakro, la Gomorakro, la Admakro, le Ţeboiimoskro the la Belakro kraii (e Bela hin o foros Ţoar) ari avile ko maribo lenţa an le Siddimoskri mal.” ¶**14.9** Sar hin irimen an hebraiika, te kide şei avel tele risardo: „le Kedorlaomeroha, o kraii le Elamoskro, the le Tidaloha, o kraii le Goiimoskro, the le Amrafeloha, o kraii le Şineearoskro, the le Areokoha, o kraii le Ellasaroskro, ştar kraii angla panci kraii”. §**14.10** Rişinii = surkos

***14.11** Sar hin irimen an hebraiika, kide şei avel tele risardo: „O Kedorlaomer the o kraii save lehe has, lighinde la Sodomakro the la Gomorakro sekkon barvaiibo the lengro hhabo, the ghile penghe.”

o Mai Baro Del, savo dineas tre ruşalde manuşen an tro vast!

The o Abram andra mindenoste dineas les, andra sekkon deş risi iekh risos.

²¹ Le Sodomakro kraais ode phendeas le Abramoske:

— De manghe le manuşen, the o barvaiibo te acel tuke!

²² O Abram ode phendeas le Sodomakre kraieske:

— Vazdav morro vast anglo DRAGON DEL, o Mai Baro Del, savo kerdeas o menneos the i phu, ²³ ke na lav khaici andra mindenos savo tiro hin, ince iekh ţerna, ince iekh hharadii, te na phenes ke: »Me kerdeom barvalo le Abramos«! ²⁴ Numa so hhale o ţarne ciave the kole manuşengro risos, save ghile manţa, o Aner, o Eşkol the o Mamre, mik te len pengro risos!

O Abram patteal an DRAGON DEL

15 Pala kala butea o DRAGON DEL sikadeas pes le Abramoske the ode phendeas leske:

— Na dara, Abram! Me hom kodo kon videazinav pe tute, the me hom tro zores baro poţiniibo.

² O Abram ode phendeas:

— BARE DELA, so des man? Ke me meroho the nani man ţine ciave. The o Eliezer kathi Damaska avela kodo manuş kaske acela morro barvaiibo.

³ The inke ode phendeas:

— Na dinean man ţine ciaven, kide ke dikh, ek sogalovos andra morro kher, leske acela morro barvaiibo.

⁴ Okor o DRAGON DEL ode phendeas leske:

— Na pe leste acela tro barvaiibo, honem pe koles-te kon tutar avela, koleske acela tro barvaiibo.

⁵ The o DRAGON DEL ari lighindeas les the ode phendeas leske:

— Dikhta opre po menneos the ighin o cilloghes, dake gianes te ighines len!

The inke ode phendeas leske:

— Kiţi but gine avena tutar.

⁶ The vo patteanea an DRAGON DEL, vaş kede o DRAGON DEL kide dikhea les sar iekhe lace manuşes.

O DRAGON DEL kerdeas ieg phandiibo

⁷ The o Dragon Del ode phendeas leske:

— Me hom o DRAGON DEL, savo andeas tut andra le kaldeengro foros Ur te dav tuke kado them, te avel tiro.

⁸ Vo ode phendeas:

— Morro BARO DEL, sar gianav ke morro avela?

⁹ O DRAGON DEL ode phendeas leske:

— An manghe iekha gurunea trine borşengra, iekha buznea* trine borşengra, iekhe bakres trine borşengres, iekha galamba the iekhe terne cirikles!

¹⁰ The vo andeas leske kale allotonen the pharadea len an duiende. The ciudea len iekh avrehe sembe, de le ciriklen na pharadea len. ¹¹ The bare cirikle te-le avile po mas, the o Abram naşadea len kodothar.

¹² Kana tele ghieas o kham, an pharo soiimaste suteas o Abram. The dikh, pateardea les ieg bari daraii-maskri karii retii. ¹³ The o DRAGON DEL ode phendeas le Abramoske:

— Te gianes ciaces, ke kola save tutar avena, beşena an ieg them savo nani lengro, the kerena butii kole neposke. The reme ştar şal borş von kerena lenţa but giungaiibe. ¹⁴ The kole nepos, saveske kerena butii, me itelinoho len. The pala kode, kola save tutar avena, avena othar bare barvaiimaha. ¹⁵ The tu giehe ka tre dada lacimaha, the avehe parrundo pe tre lace phuribe. ¹⁶ The pa but but borşa pale avena kolengre unokavengre unokavi save giana an kodo them, ke le emoriengro giungaiibo inke naniilo andre pherdo.

¹⁷ The o kham tele ghieas, the has ieg baro şititos. The dikh, iekhar has ieg thuvalo bo the ieg phabardo kaşt the pordal ghile maşko masa. ¹⁸ An kodo dies ţolahardeas o DEL le Abramoske the ode phendeas:

— Kolenghe save tutar avena, kolenghe dav kado them kathar le Ediiptomoskro Paniin gii ko baro paniin o Eufrates, ¹⁹ le kenengro, le kenizzengro, le kadmonengro, ²⁰ le hhetitengro, le perizengro, le refaengro, ²¹ le emoriengro, le kanaanengro, le ghir-gasengro the le iebusengro them.

I Hagar the o Işmael

16 I Saraii, le Abramoskri rromni, na kerdeas leske ţine ciaven. La has la ieg sogalovisa katho Ediiptomos, savi kide bicieas Hagar. ² The i Saraii ode phendeas le Abramoske:

— Dikh, o DRAGON DEL na mikea man te kerav ţine ciaven. Mangav tut te gias ka morri sogalovisa, the kide moid şei ke avela man ţino ciavo latar.

O Abram ode kerdeas so phendeas i Saraii. ³ I Saraii, le Abramoskri rromni, lieas la Hagara, savi katho Ediiptomos has, peskra sogalovisa, the dineas la rromneake le Abramoske, peskre rromeske. Okor o Abram die deş borş beşenas an them Kanaan.

* 15.9 Buzni = kecike = ţopră

⁴ Kide ke o Abram suteas la Hagaraha, the voi bares acieas. Kana i Hagar dikhea ke bares hinii, tele dikhea la Saroiiva, peskra gazdasonea. ⁵ The i Saraii ode phendeas le Abramoske:

— Vaş morro baios tu han o doşalo! Me tuke dineom morra sogalovisa, the voi, diesar dikhea ke bares aciea, tele dikheas man. O DRAGON DEL te kerel ciacibo maşka mande the maşka tute!

⁶ The o Abram ode phendeas lake:

— Dikh, tri sogalovisa an tro vast hinii. Ker la so kames!

The i Saraii giungales phiradeas pes laha, kai i Hagar naşeas peske latar. ⁷ The le DRAGONE DELeskro Andelos arakhea la paşa ieg hhaniik an pusta, paşa hhaniik paşa kodo drom savo gial ko Şur. ⁸ O Andelos ode phendeas:

— Hagar, la Saroiivakri sogalovisa, kathar aves the kai gias?

The voi ode phendeas:

— Naşav manghe katha Saraii, katha murri gazdasonea.

⁹ Le DRAGONE DELeskro Andelos ode phendeas lake:

— Gia pale ka tri gazdasonea the ker tut tele angla late!

¹⁰ The inke ode phendea:

— Kide bararoho tre ciaveskro neamos, ke naştiig te ighinena len.

¹¹ Le DRAGONE DELeskro Andelos inke ode phendeas lake:

— Dikh! Bares han the nesveeuvehe iekhe cias, savaeske ciuvehe leskro nav Işmael,* ke o DRAGON DEL haiardea tut an tri dukh. ¹² Vo kide phiravela pes sar ieg vodon grast. Sembe acela sekkone manuşehe, the te o manuşa sembe acena lehe. The dur beşela katha peskre phrala.

¹³ The i Hagar kide ciudeas le DRAGONE DELeskro nav, savo dumazindeas laha: „Tu han o Del, savo dikhel man.” Ke voi ode phendeas: „Ciaces hin ke kade dikheom koles, savo dikhel man?” ¹⁴ Vaş kede kode hhaniik kide biciol Lahhai-Roi.† Voi hin maşka o Kadeş the o Bared.

¹⁵ The i Hagar nesveias le Abramoske iekhe cias, the vo kide ciudeas leskro nav Işmael. ¹⁶ Kana i Hagar nesveias leske le Işmaelos, le Abramos has les ohhtovardeş the şo borş.

O phandiibo maşka o Del the o Abram

17 Kana has les le Abramos eneavardeş the enea borş, o DRAGON DEL sikadeas pes leske the ode phendeas leske:

— Me hom o Mai Zoralo Del, giv tri viaţa angla mande bi doşakro! ² The keroho ieg phandiibo maşka mande the maşka tute, the keroho kode ke zores but gine avena tutar.

³ O Abram ciudeas pes le cekatehe pe phu.

The o Del ode phendeas leske:

— ⁴ Dikh morro phandiibo savo kerav les tuha: Avehe bute neponengro dad. ⁵ The biciuvehe Abraham,[‡] na Abram,[¶] ke kerdeom tut te aves bute neponengro dad. ⁶ Zores but manuşa avena andra tute, keroho andra tute but nepi the avena kraii andra tute. ⁷ Keroho morro phandiibo maşka mande the maşka tute the kolenta save avena tutar, le ciavenţa save kerdeona pala ode. Kado avela ieg phandiibo pe sekkon reme, te avav tro Del, the tre ciavengro save avena tutar. ⁸ Tuke the kolenghe save avena tutar doho o them kai beşes akana sar idegeneon, o sasto them Kanaan, te avel tumaro mindig, the me avoho lengro Del.

⁹ The inke ode phendeas o Del le Abrahamoske:

— The tu niiker morro phandiibo, tu the kola save avena tutar the katha tre ciave!¹⁰ Kado hin morro phandiibo savo hin te niikeren les, o phandiibo maşka mande the maşka tumende the kola save avena tutar: sekkon muşa maşka tumende te aven körbecinde![§] ¹¹ Körbe te aven cinde an mortii telal, the kado te avel le phandiimaskro ielos maşka mande the maşka tumende! ¹² Kana ohhto diesengre avena, tumare saste ciave the te kola save kerdeona, körbe te aven cinde. Te kola save an tro kher nesveile, the te kola saven ţindean len katho idegenie, save na tutar hine. ¹³ Musai hin körbe te aven cinde te o sogalovi save kerdiile an tro kher, the te kola saven ţindean len! Morro phandiibo dikheola pe tumaro mas sekkon reme. ¹⁴ Ieg muş savo nanii körbecindo an mortii telal, ari avela ciudino maşka peskro nepos, vaş kode ke na niikerdeas morro phandiibo.

¹⁵ O Del inke ode phendeas le Abrahamoske:

— Te na mai phenes tra rromneake Saraii, ke lakro nav Şara avela. ¹⁶ Me aldinoho la, doho tut iekhe

***16.11** Le Işmaeloskro nav ode ielentinel: o Del haiarel †**16.14** La hhaniikakro nav ode ielentinel: Kodo savo gido hin the dikhel man. ‡**17.5** O nav Abraham ode ielentinel ke bute manuşengro dad.

¶**17.5** O nav Abram ode ielentinel ke o tistelimen dad. §**17.10** Körbecinel = körülmetel = toiie împreuer.

cias latar, the aldinoho la. The nepi avena latar the neponengre kraii avena dean late.

¹⁷ O Abraham ciudea pes le cekatehe pe phu, the asaneas an peste the ode ghindindeas: „Te mai ŝei avel iekhe manuŝes ko ŝal borŝ ieg ŝino ciavo? Mai ŝei te nesveeol i Ŝara ko eneavardeŝ borŝ?” ¹⁸ The ode phendeas le Deleske:

— Po Iŝmael naŝtig te avelas duma?

¹⁹ O Del ode phendea leske:

— Na! Ciaces tri rromni i Ŝara nesveeola tuke iekhe cias, the kide ciuvehe leskro nav Ijak. Keroho morro phandiibo lehe te avel ieg phandiibo pe sekkon reme kolenghe save kerdeona pala leste. ²⁰ The te vaŝ o Iŝmael haiardeom tut. Dikh, aldinoho les, ode keroho te aven les but ŝine ciave the bararoho leskro neamos zores butenŝa. Deŝuduie kraingro dad avela. Keroho ieg baro nepos andra leste. ²¹ De morro phandiibo le Ijakoha keroho les, saves nesveeola les i Ŝara pala ieg borŝ.

²² Pala so dumazindeas le Abrahamoha, o Del opre ghieas peske lestar.

²³ The an kodo dies o Abraham lieas peskre cias le Iŝmaelos the sekkonen save nesveile an leskro kher, the sekkone sogalovonen save hasle ŝinde pe lovende, sekkone muŝen an leskro kher, the kórbe cindea len an mortii telal, sar phendea leske o Del. ²⁴ Le Abrahamos has les eneavardeŝ the enea borŝ kana kórbe haslo cindo an mortii telal. ²⁵ The leskre cias le Iŝmaelos deŝutrin borŝ has les, kana kórbe haslo cindo an mortii telal. ²⁶ O Abraham the leskro ciavo o Iŝmael an kodo dies has le kórbecinde. ²⁷ The o saste manuŝa andra leskro kher, save nesveile an leskro kher, saven ŝindeas len katho idegenie, kórbe hasle cinde lehe an iekhate.

Trin manuŝa aven ko Abraham the phenen ke i Ŝara bares avela

18 An iekhe dieseskro baro tatiibo, kana o Abraham angla la ŝatrakro udar beŝeas ka le Mamreskre bare cerefavi, o DRAGON DEL sikadeas pes leske.

² Iekhar o Abraham opre dikheas the dikheas trine manuŝen save angla leste acile. Kana vo dikhea len katha la ŝatrakro udar, naŝeas angla lende, tele bandiieas gii ka phu ³ the ode phendeas:

— Raia, av kiso lacio, mangav tut ŝukar, te na nakhes paŝa tro sogalovos! ⁴ Mangav tut te mikes te anarav ebuka paniin tumen te thoven tumare pun-

gre, the beŝen telo cerefavos! ⁵ Anav ieg kotor mangro te avel tumen zor, dake ebe kdarde phirdean karig tumaro sogalovos, the pala kode ŝei gian pe tumaro drom!

The von ode phende:

— Miŝto, ker sar phendean!

⁶ O Abraham ghiea sigo an ŝatra ka Ŝara the ode phendeas lake:

— Le sigo ieg vika arro, parno, dagastin les the ker miines!

⁷ Naŝeas ka ciurda the lieas iekhe borneuvos, terno the lacio, the dinea les ka peskro sogalovos, the vo kerdeas sigo o hhabo. ⁸ Pala kode lieas ŝiral the thud the o mas so kerdeas, the ciudea len angla lende. Vo acieas paŝa lende telo cerefavos, the von hhale.

⁹ Pala kode von ode phende leske:

— Kai hin tri rromni, i Ŝara?

The vo ode phendeas:

— Dikh, an ŝatra hinii.

¹⁰ The vo ode phendeas:

— Pala ieg borŝ pale avoho tute the dikh, la Ŝara, tra rromnea, avela la ieg ŝino ciavo.

The i Ŝara haiarelas pala la ŝatrakro udar pala leskro dumo. ¹¹ O Abraham the i Ŝara phure hasle, zores phure hasle. Pe Ŝara na mai avile o giuiikane butea. ¹² I Ŝara asaneas an peste: „Akana ko phuribe mai avela man örömos*? The te morro rrom phuro hino.”

¹³ The o DRAGON DEL ode phendeas le Abrahamoske:

— Soske asaneas i Ŝara ke kide avela ke mai kere-la iekhe ŝine cias the voi hinii phuri? ¹⁴ Hin vareso, so zores pharo hin le DRAGONE DELESKE? Sar phendeom tuke, pala ieg borŝ pale avoho tute, the la Ŝara avela la ieg ŝino ciavo.

¹⁵ The i Ŝara na pringiandeas andre ke asaneas, ke has la dar. The vo ode phendeas:

— Ba igen, ke tu asanean.

O Abraham manghel pes ko DRAGON DEL vaŝ i Sodoma

¹⁶ O manuŝa opre uŝtiile othar the dikhle tele karig i Sodoma. The o Abraham ghiea lenŝa the kiŝerindeas len. ¹⁷ O DRAGON DEL ode ghindindeas mai delmut: „Te garuvav me katho Abraham so keroho? ¹⁸ Ciaces ke ieg baro neamos zoralo avela andra Abraham, the aldimen avena pordal leste o saste neamii pe phu.

*18.12 Örömos = loŝaniibo

¹⁹ The vaş kode valostindeom le Abrahamos, kai te sikavel peskre ciavenghe the peskre neamoske save kerdeona pala leste, kai te niikeren le DRAGONE DELESkro drom. Kana von keren o ciacibo the o laci-bo, o DRAGON DEL kerela le Abrahamoske so phendeas leske.” ²⁰ Kide ke o DRAGON DEL ode phendeas:

— Baro hin o cingaribo vaş i Sodoma the i Gomora. Lengro búnos zores pharo hin. ²¹ Vaş ode gioho tele te dikhav ke tear ke kise giungale hine sar o cingaribo so haiardeom. Dake na avela kide, gianoho.

²² Kola manuşa riseiile penghe kothar the ghile penghe karig i Sodoma. O DRAGON DEL inke kode acelas anglo Abraham. ²³ O Abraham pašel ghieas the ode phendeas:

— Ciaces hin ke mudarehe te le lacen the te le giungalen an iekhate? ²⁴ Dake avela an foros pancivardeş lace manuşa? Mudarehe o foros, the na bociatinehe kole thaneske vaş kola pancivardeş lace manuşa save hin an foros? ²⁵ Tu na han kiso kai te keres kede butii, te mudares le lacen le giungalenţa! Kide te avel le lacenţa sar le giungalenţa? Tu na han kiso! Kodo kon itelinel i sastii phu, na kerela vo o ciacibo?

²⁶ The o DRAGON DEL ode phendeas:

— Dake arakhoho pancivardeş lace manuşen an foros Sodoma, bociatinoho kole saste thaneske vaş lenghe.

²⁷ The o Abraham ode phendeas:

— Dikh, tromaneom te dumazinav morre Raiaha, me savo numa uciar hom the phu. ²⁸ Dake maşka kola pancivardeş lace manuşa avena pance manuşenţa mai ţarra, mudarehe vaş o panci o sasto foros?

The o DRAGON DEL ode phendeas:

— Na mudaroho len dake arakhoho othe ştarvardeş the panci lace manuşen.

²⁹ O Abraham inke ode phendeas leske:

— Hamii dake arakhena kode numa ştarvardeş lace manuşen?

The o DRAGON DEL ode phendeas:

— Na keroho la ince vaş kola ştarvardeş manuşa.

³⁰ O Abraham ode phendeas:

— Te na ruşes, mangav tut, Raia, kana mai dav дума! The hamii dake arakhena numa tranda lace manuşen kode?

The o DRAGON DEL ode phendeas:

— Na keroho la, dake arakhoho tranda lace manuşen.

³¹ O Abraham ode phendeas:

— Dikh, tromaneom te dumazinav morre Raiaha. Hamii dake arakhena bişe lace manuşen?

The o DRAGON DEL ode phendeas:

— Na mudaroho len ince vaş kola biş.

³² O Abraham ode phendeas:

— Te na ruşes, mangav tut, Raia, kana mai dav дума inke iekhar. Hamii dake arakhena deş lace manuşen kode?

The o DRAGON DEL ode phendeas:

— Na mudaroho len vaş kola deş.

³³ Pala soste dumazindeas le Abrahamoha, o DRAGON DEL ghieas peske, the o Abraham pale riseiieas ka peskro kher.

La Sodomakro giungaiibo

19 O dui ondeola othe risle ka Sodoma retii, the o Lot tele beşelas ka la Sodomakri porta. Kana o Lot dikheas len, uştiiias angla lende the tele bandiieas le cekatehe pe phu. ² The ode phendeas:

— Morre raia, aven an tumare sogalovoskro kher! Beşen kade an kede retii the thoven tumare pungrel! Dake kamen, iokor tosarra uştien opre the şei gian pe tumaro drom!

The von ode phende:

— Na, ke sovas kade ari an drom an kede retii.

³ O Lot na mikea len gii kai na lighindea len andre an peskro kher. Kerdeas lenghe hhabo, pekeas lenghe miines the hhale. ⁴ Gii kai na sute, la Sodomakre muşa katho tărne gii ko phure kôrbe lile leskro kher, o saste gine sode hasle. ⁵ Dine cingar le Lotos the ode phende leske:

— Kai hin o manuşa save eretii avile tute? An len amenghe ari te sovas lenţa!

⁶ O Lot ari ghiea lende, phangheas o udar pala peste ⁷ the ode phendeas:

— Phralale, mangav tumen şukar, na keren kado giungaiibo! ⁸ Hin man dui bare ciaia save na hhu-ne pen muşenţa. Miken te anav len tumenghe ari, keren lenţa so kamen! De na keren khaiici kale manuşenghe, ke von an morro kher avile!

⁹ The von ode phende:

— Gia tuke!

Inke te ode phende:

— Kado manuş aviea te beşel kade sar idegeneon, the kamel te phenel amenghe so te keras? Akana mai giungales keraha tuha sar lenţa!

Ispine le Lotos the has te phaghen o udar. ¹⁰ Kola dui manuşa ari zindearde pengre vasta the andre ţerne pende le Lotos an kher the phangle o udar.

¹¹ Le manuşen kai hasle ari ka le khereskro udar, korrarde len katho mai ţinono gii ko phuro, the na mai arakhle o udar.

¹² O ondeola phucile katho Lot:

— Kon mai hin tut kade? Jamutre, ciave, ciaia the sekkon kon hin tut an foros, ghigia len ari kathar, ¹³ ke pustitinaha kado than! Ke o cingaribo vaş lenghe baro hino, vaş ode traneas amen o DRAGON DEL te pustitinas len.

¹⁴ O Lot ari ghiea the dumazineas peskre jamutrenţa save lena leskre ciaian:

— Uştien, aven te mikas kado than, ke o DRAGON DEL pustitinel a kado foros.

The leskre jamutre ode ghindinde ke vo numa kide phenel.

¹⁵ Kana dies kerdiieas, o ondeola sidearde le Lotos the ode phende:

— Uştie, le tra rromnea the tre duie ciaian save hine kade, te na meres vaş le foroskro giungaiibo!

¹⁶ Kana o Lot inke othe acieas, o dui manuşa lile len vastendar, les, leskra rromnea the leskre ciaian, ke o DRAGON DEL kamnea te mentinel les. Ari lighinde len andra foros.

¹⁷ Pala soste ari lighinde len, ieg maşka lende ode phendeas:

— Mentin tro eletos! Te na dikhes pale, the te na aces khatiinde an kede sastii Mal! Naş po pleiis te na meres!

¹⁸ O Lot ode phendeas lenghe:

— O na, raia! ¹⁹ Dikh, lacio hanas ka tro sogalovos the baro lacibo kerdean mańta, ke niikerdean morro eletos. De me na gianav te naşav gii po pleiis, ke risel man o giungaiibo the merav. ²⁰ Dikh, kodo foros paşel hin kai te naşav an leste, the ũinono hino! Mik te naşav kode, ke ũinono hino, the acioho an eletos!

²¹ The vo ode phendeas leske:

— Dikh, te kede kerav. Na maroho tele kodo foros savo tu phenes. ²² Naş sigo kode, ke gii kai na rises kode, naştik te kerav khaici na gianav te kerav khaici.

Vaş ode kide biciol kodo foros ũoar.* ²³ Kana o Lot othe riseas ko ũoar, ebe opre has avilo o kham.

²⁴ The o DRAGON DEL dineas brişind phabarde barrenţa pe Gomora the pe Sodoma andra o menneos katho DRAGON DEL. ²⁵ The tele mardeas kola fori, i sastii Mal, le saste manuşen an fori the semindenos so barieas pe phu. ²⁶ Le Lotoskri rromni pale dikheas the kerdiieas loneskro barr.

²⁷ Iokor tosarra o Abraham opre uştieas, ghiea ko kodo than kai acieas anglal ode angla o DRAGON DEL ²⁸ the dikheas karig i Sodoma the karig i Gomora the

karig i sastii Mal. The dikheas sar vazniieas pa phu o thu, sar andra ieg baro bo. ²⁹ Kana o Del pustitindeas le Maleskri fori, na bristideas so mangheas o Abraham, the ari lighindeas le Lotos, kana tele mardeas o fori kai o Lot beşeas.

Le moabonengro the le ammoniengro lagiavo

³⁰ O Lot ari avieas andra o ũoar the beşeas an pleii peskre duie ciaianţa, ke daraneas te beşel an ũoar. An borlongos beşelas peskre duie ciaianţa. ³¹ The i mai bari ode phendeas la mai ũineoneake:

— Amaro dad phuro hino the nanii ieg muş te sovel amenţa, sar keren pe sastii phu. ³² Ama te das amare dades te piel mol the te cias amen tele lehe kai te avel amen ũine ciave katha amaro dad!

³³ An kode retii dine pengre dades te piel mol the i mai bari ghieas the tele ciudeas pes peskre dadehe. O Lot na giangheas ince kana leskri cei tele ciudeas pes lehe, the ince kana opre uştieas. ³⁴ An aver dies i mai bari ode phendeas la mai ũineoneake:

— Dikh, eretii me ciudeom man tele morre dadehe. Ama te das les mol te piel te an kede retii, the gia the ciu tut te tu tele lehe, te avel amen ũine ciave katha amaro dad!

³⁵ Dine pengre dades te an kode retii te piel mol the i mai ũineonii ghieas the tele ciudeas pes lehe. O Lot na giangheas ince kana leskri cei tele ciudeas pes lehe, the ince kana opre uştieas.

³⁶ The le Lotoskre dui ciaia bares acile katha pengro dad. ³⁷ I mai bari nesveieas iekhe cias, saveske kide ciudeas leskro nav Moab. Vo has o dad kole neposkro le moabonengro, kon hine te akana. ³⁸ Te i mai ũineonii nesveieas iekhe cias, saveske kide ciudeas leskro nav Ben-Ammii. Vo has o dad kole neposkro le ammoniengro, kon hine te akana.

O Del na mikeas le Abimelekos te kerel búnos

20 O Abraham ghieas othar an le Neghevskro them. Beşeas maşka o Kadeş the o Şur. Kana beşeas sar ieg idegeneon an Gherar, ² ode phendeas pa peskri rromni, pa Şara, ke:

— Morri pheni hinii.

O Abimelek, le Gheraroskro kraii, traneas manuşen the lieas la Şara. ³ Okor o Del sikadeas pes reateal an suneste le Abimelekoske the ode phendeas leske:

*19.22 ũoar ode ielentinel: ũinono.

— Dikh, merehe vaş kode giuii sava liean la, ke hini aver rromeskri.

⁴ O Abimelek na riseas late, vaş ode phendeas:

— Raia, ciaces ke mudares kole nepos savo bidoşakro hino? ⁵ Na vo phendea manghe ke voi leskri phen hini? The na voi phendeas ke vo lakro phral hino? Me kerdeom kede juje vodiehe the juje vastența.

⁶ O Del ode phendeas leske an suneste:

— Te me gianav ke kede kerdean la juje vodiehe, vaş kede aciadeom tut te na keres búnos sembe manța. Vaş kede na mikeom te rises late. ⁷ Akana de kala rromnea pale lakre rromeske, ke vo profetos hino. Manghela pes vaş tuke the givehe. The dake na des la pale, te gianes ke ciaces ke merehe, tu the sekkon save tire hine.

⁸ Iokor tosarra o Abimelek uştiieas, the akhardeas peskre saste sogalovonen. Kana phendeas lenghe mindenos so phendeas o Del, o manuşa zores darane. ⁹ O Abimelek akhardeas le Abrahamos the ode phendeas leske:

— So kerdean amenghe? So giungaiibo kerdeom me sembe tuha, ke andean pe mande the pe morro them* ieg baro giungaiibo? Kise butea kerdean manța save na kampieas te keres.

¹⁰ The o Abimelek inke te ode phendeas le Abrahamoske:

— Pe soste ghindindean tut kai kerdean kede butii?

¹¹ O Abraham ode phendeas:

— Ke phendeom manghe ke ciaces ke na daran kato Del an kado them, the mudarena man vaş morri rromni. ¹² The kode ciaces hin ke morri pheni hini, morre dadeskri cei. Numa ke nanii morra dakri cei, the kide aviea morri rromni. ¹³ The kana o Del dromeske ciudea man andra morre dadeskro kher, phendeom lake kide te sikavel ari ke dragon hom lake, ke an sekkon than kai phiras, te phenel pa mande ke me lako phral hom.

¹⁴ O Abimelek hhuneas bakren, buznean† the gurunean, sogalovi the sogalovisen, the dineas len le Abrahamoske, the te leskra rromnea, la Şara, pale dinea la leske. ¹⁵ O Abimelek ode phendeas:

— Dikh, morro them angla tute hino, beş kai tu kames!

¹⁶ The la Şarake ode phendeas:

— Dikh, dav tre phrales ieg miea ezüştos. Kalaha bidoşakri han angla kola save tuha hine. Nincesar na han búneşon.

¹⁷ O Abraham mangheas pes le Deleske, the o Del sasteardeas le Abimelekos, leskra rromnea the leskre sogalovisen, kide kai şei te nesveeon. ¹⁸ Ke kana o Abimelek lieas la Şara, o DRAGON DEL phangheas sekkona giuiakri mihe an le Abimelekoskro kher vaş i Şara, le Abrahamoskri rromni.

O Ijak kerdiieas sar phendeas o DRAGON DEL

21 O DRAGON DEL aldindeas la Şara sar phendeas, the kerdeas la Şarake so phendeas angla kode. ² The i Şara bares acieas the nesveieas iekhe cias pe le Abrahamoskre phuribe, an kode reme kana phendeas leske o Del. ³ O Abraham kide ciudeas peskre ciaskro nav Ijak,‡ savehe nesveieas leske i Şara. ⁴ Sar phendeas leske o Del, kana leskro ciavo, o Ijak ohhto diesengro haslo, o Abraham kôrbe cindeas les. ⁵ Kana kerdiieas leskro ciavo, o Ijak, o Abraham şăle borşengro haslo.

⁶ The i Şara ode phendeas:

— O Del kerdea man te asav, sekkon kon haiarela, asala manța.

⁷ The te ode phendeas:

— Kon phendeahas le Abrahamoske ke i Şara dela ciucii iekhe ține cias? The pe leskre phuribe iekhe cias nesveieom leske!

I Hagar the lakro ciavo naşade hasle

⁸ O ciavo baro kerdiieas the lilo has katha ciucii. O Abraham kerdeas ieg baro vendegşegos an kodo dies kana lilo has katha ciucii o Ijak. ⁹ I Şara dikheas ke asaneas kodo ciavo savehe nesveieas le Abrahamoske i Hagar kato Ediiptomos, ¹⁰ the ode phendeas le Abrahamoske:

— Naşav kala sogalovisa the lakre cias! Ke na acela morre ciavehe, le Ijakoha khaici barvaiibo pa kala sogalovisakro ciavo.

¹¹ Kide so phendeas na pre ceieas le Abrahamos, ke pa leskro ciavo has i duma. ¹² The o Del ode phendeas le Abrahamoske:

— Te na ruşes vaş o ciavo the vaş tri sogalovisa! Ker la Şarake semindenos so manghel tutar, ke kato Ijak avena o ciave pa save phendeom ke avena tutar. ¹³ De te andra la sogalovisakro ciavo keroho ieg nepos, ke te vo tro ciavo hino.

*20.9 Them = orşagos †20.14 Buzni = kecike = țopră ‡21.3 „Ijak” ode ielentinel: „vo asal”.

¹⁴ Iokor tosarra o Abraham uştiieas, lieas mangro the ieg akhoro paniin, dinea les la Hagarake the ciudea les pe lakro dumo. Dinea la te lakre cias the ciudea la dromeske. Voi ghieas peske the phirelas an Pusta Beerşeba. ¹⁵ Kana na mai has paniin an akhoro, tela ieg bokros mikeas peskre cias. ¹⁶ The ghieas te beşel dur lestar, kiso dur sar ciudes ieg niilos, ke ode ghindindeas: „Na kamav te dikhav sar merel morro ţino ciavo.” Kode beşelas paşel the rovelas.

¹⁷ O Del haiardeas le cias the le Deleskro ondeolos akhardeas andra o menneos la Hagara the ode phendeas lake:

— So hin tuha, Hagar? Na dara, ke o Del haiardea le cias kodothar kai hino. ¹⁸ Uştie opre the hhude tre cias vastestar, ke keroho andra leste ieg baro neamos!

¹⁹ O Del phutrideas lakre iakha the voi dikheas ieg hhaniik. Ghieas the pherdeas o akhoro paniehe the dineas le ţine cias te piel.

²⁰ The o Del le ciavehe haslo, the vo barieas. Beşeas an pusta the sitiieas te niilozinel. ²¹ Beşelas an Pusta Paran the leskri dei andeas leske iekha rromnea katho le Ediptomoskro them.

Le Abrahamskro the le Abimelekoskro ũolahharibo

²² An kode reme ode phendeas le Abrahamske o kraiiş, o Abimelek the o Pikol, leskre sugladiimaskro baro şefos:

— O Del tuha hino an semindenos so keres. ²³ Aka-na ũolahhar po Del ke na celinehe ince man, ince morre ciaven, ince morre ciavengre ciaven! The kiso patiivalo avehe tu maũta the le themehe* an savo beşes sar idegeneon, sar me homas tuha.

²⁴ O Abraham ode phendeas:

— ũolahharav.

²⁵ De o Abraham inke ode phendeas le Abimelekoske:

— Tre sogalovi ciude o vast zoraha pe morri hhaniik.

²⁶ O Abimelek ode phendeas leske:

— Na gianav kon kerdeas kede butii. Tu na phendeam manghe, the me na haiardeom gii akana.

²⁷ The o Abraham lieas bakren, buznean† the gurunean, dinea len le Abimelekoske, the kerde ieg phandiibo dui gine. ²⁸ O Abraham fere ciudeas ef-

ta terne bakren andra turma. ²⁹ The o Abimelek ode phuceas le Abrahamostar:

— So hin kala efa terne bakrenũa saven fere ciudean len?

³⁰ The o Abraham ode phendeas:

— Le kale efa terne bakren andra morro vast. Kala te aven morro tonuvos ke me kerdeom kede hhaniik.

³¹ Vaş ode biciol kodo than Beerşeba,‡ ke kode ũolahharde von dui gine. ³² The kerde ieg phandiibo ka Beerşeba. Pala kode o Abimelek the o Pikol, leskre sugladiimaskro baro şefos, uştiele the pale iseile an le filistengro them. ³³ Ka Beerşeba o Abraham ũlterindeas ieg kaşũ savo kerela luludea, the kode akhardeas le DRAGONE DELESKRO nav, le Deleskro savo has the savo avela an sastii reme. ³⁴ The othe beşeas but diesa an le filistenengro them sar ieg idegeneon.

O Del ciudeas pe proba le Abrahamos

22 Pala kode, o Del ciudeas le Abrahamos pe proba. Ode phendeas leske:

— Abraham!

The vo ode phendeas:

— Kade hom.

² O Del ode phendeas leske:

— Le tre cias, tre iekhe cias, saves kames tu, le Ijakos, the gia an than Moria! The mudar les pe ieg altaris the phabar les vaş manghe po pleiis savo me phenoho les tuke!

³ O Abraham opre uştieas iokor tosarra, opre la ciardea peskre samares the lieas pehe duie terne sogalovonen the te le Ijakos, leskre cias. Cindeas o kaşta vaş o phabaribo,¶ the ghiea ka kodo than savo phendeas leske o Del. ⁴ O trito dies o Abraham opre dikheas the dikheas kodo than die dural. ⁵ The ode phendeas le ternenghe:

— Tumen acen kade le samarehe! Me the morro ciavo opre gias gii kode the tele bandeuvaha angla o Del, the pala kode pale avaha tumende.

⁶ O Abraham lieas o kaşta vaş o phabaribo, ciudeas len pe peskro ciavo, po Ijak, lighindeas i iag the i ciuri, the ghile penghe dui gine an iekhate. ⁷ O Ijak ode phendeas peskre dadeske, le Abrahamske:

— Morro dad!

— Kade hom, morro ciavo — phendeas pale. O Ijak ode phendeas:

— Dikh, kade hin i iag the o kaşta, de kai hin o ter-no bakro vaş o phabaribo?

***21.23** Them = orsagos †**21.27** Buzni = kecike = ũopră

‡**21.31** Beerşeba - la ũolahharimaskri hhaniik vodi la eftakri hhaniik. ¶**22.3** Phabaribo = aldozot = iertfă.

⁸ The o Abraham ode phendeas leske:

— Le Deles hin les ghindos te del amen le bakres vaş o phabaribo, morro ciavo.

The ghile dui gine an iekhate.

⁹ Kana othe risle kode kai phendeas leske o Del, o Abraham kerdeas ieg altaris, laciardeas o kaşta pe leste, pala kode phangheas peskre cias le Ijakos the opre ciudeas les po kaşta po altaris. ¹⁰ Hhuneas i ciuri te mudarel peskre cias. ¹¹ Okor le DRAGONE DELESKRO Andealos dineas cingar leske andra menneos:

— Abraham, Abraham!

— Kade hom! — phendeas vo pale. ¹² O Andealos ode phendeas:

— Aci thaneste! Na azba ka tro ciavo, na ker leske khai! Akana gianav ke daras katho Del. Ke na nii-kerdean tre cias, tre iekhe cias mandar.

¹³ The o Abraham körbe dikheas, the dikheas pala peskro dumo iekhe bakres kai andre haslo akadimen peskre şinghenţa an bokri. O Abraham othe ghieas the hhuneas le bakres the phabardeas les le Deleske an peskre ciaskro than. ¹⁴ O Abraham kide ciudeas kole thaneskro nav: „O DRAGON DEL ghindinela pes pe amende.” Kide ke phenen te adies: Pe le DRAGONE DELESKRO pleiis o DRAGON DEL ghindinel pes pe amende.

¹⁵ Le DRAGONE DELESKRO Andealos te o duito vare dineas cingar andra menneos ko Abraham:

— ¹⁶ Kide phenel o DRAGON DEL: »Pe mande  ola-hharav, vaş ode kai kerdean kede butii the na nii-kerdean pale tre cias, tre iekhe cias, ¹⁷ mai mişto aldinoho tut the bararoho tre ciaskre neamos kiţi but sar o cilloghes po menneos the sar o homokos paşo tengeros. The kola save tutar avena, lena pengre ruşle manuşengre fori. ¹⁸ La phuvakro sasto nepos hhudena aldaşis pordal kolende save tutar avena, ke tu kide kerdean sar me phendeom.«

¹⁹ O Abraham pale ghieas ka peskre sogalovi, the uştiile the ghile penghe an iekhate ka Beerşeba, the o Abraham othe beşeas.

Le Nahhoroskre ciave

²⁰ Pala kode phende le Abrahamoske: Dikh, te i Milka kerdeas ciaven tre phraleske, le Nahhoroske. ²¹ Le Uşos le mai bares, le Buzos, leskre phrales, le Kemuelos (le Aramoskro dad), ²² le Kesedos, le Hhazos, le Pildaşos, le Yidlafos the le Betuelos. ²³ O Betuel kerdeas la Rebeka. Kale ohhton kerdeas len i Milka le

Nahhoroske, le Abrahamoskre phraleske. ²⁴ Le Nahhoroskri okever rromni, i Reeuma, kerdeas leske te voi le Tebahhos, le Gahhamos, le Tahhaşos the le Maakas.

I Şara muias the o Abraham  indeas ieg than te parrunel la

23 I Şara ieg ş l the biş the efa borş gigieas. Ki- tom borşa gigieas i Şara. ² I Şara muias an Kireat-Arba (savo adies o Hebron hino), an them Kanaan. O Abraham andre ghiea an şatra te rovel the te buşulinel vaş i Şara. ³ Pala kode uştiieas paşa peskri rromni, savi muii hasi, the dineas дума le hhetitonenţa:

— ⁴ Me hom ieg idegeneon, savo avieom maşka tumende. Den man ieg parrumaskro than kade tumende, kai te parrunav morra rromnea, savi muii hini!

⁵ O hhetitenie pale phende le Abrahamoske:

— ⁶ Haiar amen, raia! Tu han ieg baro manuş le Deleskro maşka amende. Parrun tra rromnea an savo hin mai lacio than amende! Nanii khagino savo te na mikel te parrunes tra rromnea pe peskro parrumaskro than.

⁷ O Abraham uştiieas the tele bandiieas angla kola manuşa save kode gigile, angla o hhetitenie. ⁸ The kide dineas дума lenţa:

— Dake miken man te parrunav morra rromnea, haiaren man! Manghen an morro nav le Efronos, le  ohharoskro ciavo ⁹ te del man o borlongos Makpela, savo leskro hino the savo hin pe leskre maleskro silos! Ari poţinav leske o sasto than, te avel man ieg parrumaskro than maşka tumende.

¹⁰ Te o Efron kode beşelas maşko hhetitenie. The o hhetitanos Efron pale phendeas le Abrahamoske te haiaren o hhetitenie, saste save avile ka le foroskri porta:

— ¹¹ Na, morro rai, haiar man! Tuke dav i mal the o borlongos savo an leste hino. Dav len tuke angla morro nepos. Parrun tra rromnea!

¹² O Abraham tele bandiieas angla kola manuşa save kode beşle ¹³ the ode phendeas le Efronoske kide te haiaren kola manuşa save kode beşle:

— Mangav tut, haiar man! Ari poţinav patiivales tri mal, le kala love, kai şei parrunav morra rromnea kode.

¹⁴ The o Efron phendeas pale le Abrahamoske:

— ¹⁵ Morro rai, haiar man! Ştar kiloves the ieg paş ezüştos hin kede kotor phu: so hin kala love vaş amenghe?* Parrun tra rromnea!

¹⁶ O Abraham halgatindeas po Efron the merindeas leske o ezüştos savo phendeas leske anglo hhetitenie, ştar kiloves the ieg paş ezüştos. Merindeas len sar maşka kola manuşa save lovenţa hhuden pen. ¹⁷ The le Efronoskri mal an Makpela, savo anglo Mamre hino, i mal the o borlongos savo pe mal hino the o saste kaşta save has pe late, ¹⁸ pe le Abrahamoskre vasta acile anglo hhetitenie, angla saste save avile ka le foroskri porta.

¹⁹ Pala kode o Abraham parrundeas la Şara, peskra rromnea, an borlongos savo pe mal Makpela hino, savo anglo Mamre hino (savo adies Hebron biciol), an them Kanaan. ²⁰ The kide acieas pe le Abrahamoskro vast katho hhetitenie i mal the o borlongos savo pe mal hino, than kai te parrunen.

I Rebeka the o Ijak

24 O Abraham phuro haslo, bute borşengro, the o DRAGON DEL aldindeas les an semindenos. ² O Abraham ode phendeas le mai bare sogalovoske an leskro kher, o şefos pe leskre saste butea:

— Mangav tut, ciu tro vast tela morri ciang ³ te  lahhares manghe po DRAGON DEL, le menneoskro the la phuvakro Del, ke na lehe iekhe rromnea morre ciaske maşka le kanaanengre ciaia, maşka save beşav me. ⁴ The gia an morro them, ka morro neamos, kai te les rromnea morre ciaske le Ijakoske!

⁵ O sogalovos ode phendeas leske:

— The dake na kamela kode cei te avel manţa an kado them? Kampela te ghigiav tre cias an kodo them kathar aviean tu?

⁶ O Abraham ode phendeas:

— Te videazines te na ghigias morre cias kode! ⁷ O DRAGON DEL, le menneoskro Del, ari andea man andra morre dadeskro kher, andra morre neamoskro them, dinea manghe дума the  lahhardea pes manghe ke kolenghe dela kado them save mandar avena. Vo tradela peskre ondeolos angla tute, kai othar te les iekha rromnea morre ciaske. ⁸ Dake i cei na kamela te avel tuha, na rise-la tut khaici katha kado  lahharibo. Numa te na ghigias morre cias kode pale!

⁹ O sogalovos ciudeas peskro vast tela leskre raieskri, le Abrahamoskri ciang, the  lahhardea ke kide kerel.

¹⁰ O sogalovos lieas deşe pupoşteven andra peskre raieskre pupoşteves the ghieas peske bute lace buteanţa katha peskro rai. Uştiiea the ghieas an Mezopotamia the othe riseas an le Nahhoroskro foros. ¹¹ Mikea kai te beşen tele o pupoşteves avral o foros paşa ieg hhaniik. Retii has, kana gianas o giuia panieske. ¹² The vo ode phendeas:

— DELA, morre raieskro, le Abrahamoskro Del, mangav tut adies te des man bahht the te aces lacio karig morro rai, o Abraham! ¹³ Dikh, beşav paşa kede hhaniik the o ciaia andra kado foros avena te  rden paniin. ¹⁴ I cei savake phenav te ciul tele lakro akhoro te piav, the savi ode phenela kai te piav the del te morre pupoşteven te pien, kode cei te avel kas valostindean la tu vaş tro sogalovos o Ijak! Kide pringianoho ke aciean lacio karig morro rai.

¹⁵ Vo na gatundeas so phendeas, the avieas le akhorehe pe lakro pikho i Rebeka, le Betueloskri cei, savo la Milkakro the le Nahhoroskro ciavo haslo. The o Nahhor le Abrahamoskro phral haslo. ¹⁶ Kede cei zores şukar hasi, bari cei hasi the na has laha ince ieg rrom. The tele ghieas ka hhaniik, pherdeas peskro akhoro the opre avieas. ¹⁷ The o sogalovos angla late naşeas the ode phendeas:

— Mangav tut, de man ebuka paniin te piav andra tro akhoro!

¹⁸ Voi ode phendeas:

— Pi, morro rai!

The sigo tele lieas o akhoro the dinea les te piel.

¹⁹ Pala soste dineas les te piel, ode phendeas:

— Pherav paniin te tre pupoştevenghe, te pien gii kai dukhol len.

²⁰ Ciudeas o paniin sigo an valuva, naşea pale ka hhaniik te pherel paniin, the andeas le saste pupoştevenghe. ²¹ O manuş dikhea pe late the na phendeas khaici, kai te gianel dake o DRAGON DEL dinea les bahht an leskro phiribo. ²² Kana o pupoşteves ceile paniestar, o manuş lieas ieg cen somnakunii şove gromonengri the dui br tara somnakune, ş l the bişe gromonengre.† ²³ The ode phendeas:

— Kaskri cei han? Mangav tut te phenes manghe. Hin than vaş amenghe an tre dadeskro kher pe retii?

²⁴ Voi ode phendeas:

*23.15 Ştar kiloves the ieg paş ezüştos kide has pali jidovonengri cib ştar ş l ezüşti şekeli.

†24.22 O heberi na kide phende kai gromos, honem şekelos.

— Me le Betueloskri cei hom, savo la Milkakro the le Nahhoroskro ciavo hino.

²⁵ The voi inke phendeas:

— Hin amen but ÷ununa the khas, the hin te than pe retii.

²⁶ Okor o manuş an boghende ciudeas pes the tele bandiieas angla o DRAGON DEL ²⁷ the ode phendeas:

— Aldimen te avel o DRAGON DEL, morre raieskro le Abrahamoskro Del, savo lacio the pattiivalo acieas karig morro rai. O DRAGON DEL andeas man ka morre raieskre phrala.

²⁸ I cei khere naşea the phendeas peskra dakre cioldoske kala butea. ²⁹ La Rebeka has la ieg phral, the kide bicieas Laban. The o Laban ari naşeas ka kodo manuş ka hhaniik. ³⁰ Ke dikheahas i cen the o korperetş pe peskra pheneakro vast the haiardeas so phendeas leskri phen ke:

— Kede phendeas manghe kodo manuş.

Aviea ka kodo manuş, the vo kode acelas le pupoştevença ka hhaniik. ³¹ The o Laban ode phendeas:

— Am andre, ke tu aldimen han le DRAGONE DELestar! Sostar te beşes ari? Laciardeom o kher the kerdeom than te le pupoştevanghe.

³² O manuş andre ghiea an kher. Tele lile o hamos pa pupoşteves, dine le pupoşteven ÷ununa the khas the ande paniin te thoven leskre pungre, the le manuşengre save lehe hasle. ³³ Pala kode dine les te hhal. The o sogalovos ode phendeas:

— Na hhav gii kai na phenav so hin man te phenav. O Laban phendeas leske:

— De duma!

³⁴ The vo ode phendeas:

— Me hom le Abrahamoskro sogalovos. ³⁵ O DRAGON DEL zores aldindeas morre raies, the vo kerdiieas barvalo. Dinea les bakren, buznean* the gurunean, ezüştos the somnakai, sogalovonen the sogalovisen, pupoşteven the samaren. ³⁶ I Şara, morre raieskri rromni, pe lakre phuribe kerdeas iekhe cias morre raieske, the leske dineas vo semindenos so hin les.

³⁷ Morro rai ciudea man te ÷olahharav kai te na lav leskre ciaske rromnea maşka le kanaanengre ciaia, maşka savende beşel. ³⁸ Te giav ka leskre dadeskro kher the ka leskre neamii, othar te lav leskre ciaske rromnea!« ³⁹ Me ode phendeom morre raieske: »The dake na kamela i rromni te avel mança?« ⁴⁰ The vo ode phendeas manghe: »O DRAGON DEL, savo me phirav angla leste, tradela pes-

kre ondeolos tuha, dela tut bahht an tro drom, the lehe morre ciaske iekha rromnea katha morre neamii, andra morre dadeskro kher. ⁴¹ The na risela tut khaici katha kado ÷olahharibo dake giehe ka morre neamii the von na dena la tuke. Okor opre avela bontimen o ÷olahharibo.«

⁴² Me adies riseom othe ka hhaniik the ode phendeom: »DELA, morre raieskro le Abrahamoskro Del! Dake kames te des man bahht pe kado drom kai me giav, ⁴³ dikh, me beşav kade ka hhaniik. The i cei savi avela te pherel paniin the savaeske phenoho kai te del man ebuka paniin dean akhoro, ⁴⁴ the savi phenela manghe kai te piav te me, the pherela paniin te morre pupoştevanghe, kede cei te avel i rromni sava o DRAGON DEL dineas la morre raieskre ciaske.«

⁴⁵ Gii kai te gatundeom te mangav man an morro vodii, dikh, aviea i Rebeka le akhorehe pe lakro pikho. The tele ghieas ka hhaniik the pherdeas paniin. Me ode phendeom lake: »De man te piav, mangav tut!« ⁴⁶ Voi sigo tele lieas o akhoro pa peskro pikho the ode phendeas: »Pi, the dav te tre pupoşteven te pien.« Pieom the voi dineas te morre pupoşteven te pien. ⁴⁷ Me phuceom latar: »Kaskri cei han?« The voi ode phendeas: »Me le Betueloskri cei hom, savo le Nahhoroskro the la Milkakro ciavo hino.« The ciudeom lake i cen an lakro nakh the o korperete pe lakro vast. ⁴⁸ Pala kode an boghende ciudeom man the tele bandiieom angla o DRAGON DEL the aldindeom le DRAGONE DELES, morre raieskro, le Abrahamoskro Deles, savo dinea man o ciacio drom te lav morre raieskre phraleskre ciaia leskre ciaske. ⁴⁹ Akana, dake kamen te sikaven ke lace the pattiivale han karig morro rai, phenen manghe! The dake na, te okor te phenen, kai te gianav karig te giav!

⁵⁰ O Laban the o Betuel ode phende leske:

— Katho DRAGON DEL avel kede butii, amen naştiik te phenas tuke khaici. ⁵¹ Dikh, i Rebeka angla tute hinii, le la the gia, te avel tre raieskre ciaskri rromni, sar phendeas o DRAGON DEL.

⁵² Kana haiardeas lengri duma le Abrahamoskro sogalovos, tele bandiieas gii ka phu angla o DRAGON DEL. ⁵³ The ari lieas ezüştitiika the somnakune† butea the rîzes, the dineas len la Rebekake, the dinea kuci butea te lakre phrales the lakra da. ⁵⁴ Pala kode hhale the pile, vo the o manuşa save lehe hasle, the

*24.35 Buzni = kecike = ÷opră †24.53 Somnakuno - oroniitiikon

tele dine pen. The tosarra kana uştiile, o sogalovos ode phendeas:

— Miken man te giav pale ka morro rai!

⁵⁵ La Rebekakro phral the lakri dei ode phende:

— I cei te mai acel inke ebuka amenţa, ba deş dies, pala kode şei te gial.

⁵⁶ De vo ode phendeas lenghe:

— Te na niikeren man pale, ke o DRAGON DEL dinea man bahht pe morro drom! Miken man te giav ka morro rai!

⁵⁷ Okor von pale phende:

— Mik te akharas amara ciaia te phucias latar!

⁵⁸ Akharde la Rebeka the phucile latar:

— Kames te gias kale manuşehe?

The voi ode phendeas:

— Kamav.

⁵⁹ The mikle te gial i Rebeka, lengri phen, peskra sogalovisaha savi barardea la, the te le Abrahamskro sogalovos, the te leskre manuşen. ⁶⁰ The aldinde la Rebeka the ode phende lake:

— O, amari phen, te aves le miiengri dei,
le deşe miiengri,

the kola save tutar avena te len
pengre ruşlengre fori!

⁶¹ I Rebeka the lakre sogalovises opre uştiile the opre beşle po pupoşteves the ghile pala kodo manuş. Kide lieas o sogalovos la Rebeka the ghiea peske.

⁶² O Ijak avieas katha i hhaniik Lahhai-Roi,^a ke akana beşeas an them Neghevos. ⁶³ Tela retii ari ghieas te avel kokorro kai te ghindinel pes kode pe mal. The opre dikheas the dikheas ke aven vareso pupoşteves. ⁶⁴ Te i Rebeka opre dikheas the dikheas le Ijakos the tele hhutiieas sigo pa pupoşteve. ⁶⁵ The ode phuceas le sogalovostar:

— Kon hin kado manuş savo avel angla amende pe mal?

O sogalovos ode phendeas:

— Morro rai hino.

Okor voi lieas peskro khosno the pateardeas pes. ⁶⁶ O sogalovos phendeas le Ijakoske semindenos so kerdeas. ⁶⁷ O Ijak andre lighindea la Rebeka an peskra dakri, la Şarakri şatra. Lieas la Rebeka, voi leskri rromni avieas the vo kamnea la. Kide has vigostolimen o Ijak ke hhaisardeas peskra da.

Le Abrahamos hin les te avera clave, de le Ijakoske mikel o barvaiibo

25 The o Abraham lieas peske iekha rromnea, savi kide bicieas Ketura. ² Voi kerdeas leske le Zimranos, le Iokşanos, le Medanos, le Midianos, le Işbakos the le Şuahhos. ³ O Iokşan kerdeas le Şebas the le Dedanos. Katho Dedan avile kala nepi: o aşuri, o letuşi the o leummii. ⁴ Le Midianoskre clave has o Efa, o Efer, o Hhanok, o Abida the o Elda. Kala se la Keturakre clave hasle.

⁵ Semindenos so has le Abrahamos, le Ijakoske dineas len. ⁶ Okolavren ciaven, save katha aver rromnea kerdiile, o Abraham dinea len oiandeki. The gii kai gigieas vo, tranea len katha peskro ciavo, katha Ijak, ka kodo than kathar opre avel o kham, ko them Kedem.

Le Abrahamskro meribo

⁷ O Abraham but gigieas, ieg şăl the eftavardeş the panci borş.

⁸ O Abraham ari dineas peskro vodii the muias pala ieg şukar phuribo, phuro an borşa the celo vi-aţatar. The othe riseas maşka peskre mule. ⁹ O Ijak the o Işmael, leskre clave, parrunde les an borlongos Makpela, savo anglo Mamre hino, pe le Efronoskri mal, savo le hhetitane Ţohharskro ciavo haslo. ¹⁰ Kede hini i mal savi ŧindeas la o Abraham katha hhetitenie. Othe has parrunde o Abraham the leskri rromni i Şara. ¹¹ The pala soste muias o Abraham, o Del aldindeas leskre cias le Ijakos. Vo paşa i hhaniik Lahhai-Roi beşeas.

^a1 Mózeş 16:14